

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapi kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 280. szám.

Csütörtök, december 7.

Minta után.

— december 7.

Bármi véleménynyel legyen is a koalíció az ujságszedők bojkottjáról, azt nem tagadhatja, hogy kitűnő iskolában tanulták meg a terrorizmus és presszió taktikáját: az ő iskolájukban. Bevált és a kétségbeesésig kipróbált minta után dolgoznak a szocialisták. Ezt a kitűnő mintát pedig a szövetséges ellenzék készen szolgáltatta nekik.

Szolgáltatta legelőször az obstrukcióval, mely megakasztotta a sajtóval legalább is egyrangú intézménynek, a parlamentnek a működését. A képviselő urak megfogadták s következetesen keresztül is vitték, hogy nem teljesítik kötelességüket, nem hoznak törvényeket, sőt nem engedik meg a többi képviselőknek, a többségnek sem, hogy törvényt hozzanak. Szakasztott ugyanazt teszik a szedők, akik nem szedik ki az őket lebitangozó lapokat s megakadályozzák társaikat is, hogy ily lapokat kiszedjenek. Amint az obstrukció a parlamentnek, a szedők bojkottja a sajtónak normális működését akasztja meg. A kitűnő minta még abban is excellál, hogy a passzív munkamegtagadásnál meg nem állt, hanem a rombolás terére lépett. A december 13-iki parlamenti vandalizmus volt a mintája a tegnapielőtti nyomdarambolásoknak. Az obstrukció volt az ősminta, amelynek hasonmására készült a többi mind: a megyék obstrukciója, a tisztviselők terrorizálása, ugyszólván munkából való kiemelés, a főispáni installációk erőszakos megakadályozása és mindaz, ami terrort hónapok óta látunk és tapasztalunk. A koalíció a politikában és a társadalomban, a megyében és a kaszinókban egyre a legkiméletlenebbül alkalmazza a bojkott fegyverét. S aki ilyen mintákat nyújt készen és kipróbálva a népnek, van-e joga csodálkozni és megdöbbenni, ha azok, akiket vérig sért, porig alá, aiktól meg akar tagadni emberi jogokat, szakasz-

tott azokkal a fegyverekkel akarják kényszeríteni ellenfelüket a behódolásra, a melyeket ez az ellenfél alkalmazott mindenkiével szemben, akit kipécézett?

De legyen bárki bármily véleménynyel a nyomdász-szocialisták mozgalmáról, abban nem lehet eltérő vélemény, hogy amit a vezér-bizottság tegnap az általános titkos választójog dolgában határozott, illetve nem határozott, a következtetésnek, a logikátlanságnak oly brutális megnyilvánulása, amelyhez fogható keveset produkált még a következtetéséről éppen nem híres koalíció sem. Kijelentette, hogy az általános választójogról pedig nem tárgyal, mert a lap-bojkott pressziója alatt nem hajlandó erről a kérdéstről nyilatkozni.

No lám, a vezér-lő-bizottság a bátorság és gyávaság kérdésévé teszi meg az általános titkos választói jogot. A koalíció ime, a presszióval szembeszegzi a maga önértétét. Presszió alatt nem tárgyal, nem mond véleményt, nem foglal állást. És ezt a pózt ugyanaz a koalíció ölti magára, amely hónapokon át a leghallatlanabb pressziót gyakorolja a koronával szemben, amely az ő törvénytelen, nyers, mert csupán számbeli erejének egész hatalmát érezteti a koronás királlyal, hogy rákényszerítse valamire, amit az nem akar. Ugyanaz a koalíció, mely saját kebelében is csak a legdurvább presszióval bírja az egyenlenség nyílt kitörését, a becsületes vélemények egymással szembekerülését megakadályozni. Ugyanaz a koalíció, mely presszióval tartja távol a megyebizottsági tagokat az installációtól és kényszeríti a megyei tisztviselőket arra, hogy az ő nótájuk után táncoljanak.

Ujra ismételjük, akármiképp gondolkozzék is valaki a sajtószabadsággal kapcsolatban a nyomdász-bojkottról, a koalíció az egyetlen, amelynek nincs joga pálcát törni a munkások taktikája fölött. Mert

amit ezek tesznek, a koalíciótól tanulták. A koalíció a magyar vezényszó miatt az obstrukció, a parlamenti munkamegakasztás, a rombolás, a tömegek bujogtatása, a megyék fellázításának durva presszióját vitte bele a politikai harcba. Revolvert szegzett mindenki mellé: a királynak, a kormánynak, a vele ellenkező álláspontu pártoknak és politikusoknak. S ha most a maguk mintájára készült presszióval szemben a dac és gög pózát öltik magukra, ebben a pózban is hazugok és ámitók. Mert el akarják itélni másoknál ugyanazt, amit ők törvényesnek, helyesnek, jónak és célravezetőnek mondanak, ha ők cselekszik.

A jogegyenlőség szavadában ez pedig csalás vagy uri gög. Az ő pressziójuknak nincs és nem lehet külön privilégiuma. Ha gonoszság a presszió, e gonoszságban ők vezetnek. Ha pedig politikai jogos fegyver, respektálják azt akkor is, ha ellenük fordul. De két kézzel forgatni a szablyát, az ellenfél két kezét pedig békóba verni, nemcsak bátorságra nem vall, de még csak nem is tisztességes.

Tóth István pénzügyigazgató jubileuma.

— december 7.

A nagybecskereki pénzügyigazgatóság tisztikara ma lélekemelő szép ünnepségben részvett a hivatali köztisztviselők álló érdeműs fejét, Tóth István kir. tanácsos, pénzügyigazgató, hivatali működésének 30 ik évfordulója alkalmából. Délelőtt 10 órakor tisztelegtek nála a tisztviselők s a fogalmazói kar nevében Kovács Sándor pénzügyi tanácsos, igazgató-helyettes üdvözölte fenkőlt szellemű beszédben és méltatta hervadhatatlan érdemeit, amelylyel 30 hosszú éven át a különben rögzös pályán ugy a közjót, mint forró szeretett hazáját széleskörű ismeretével s fáradhatatlan szorgalmával igyekezett szolgálni. Ez alkalommal adta át tisztikara az ünnepségnek jól sikerült életnagyságu olajfestményü arcképét.

A „TORONTÁL” tárcája.

Az erő.

— Ime, Claire de Maillhache tehát újból férjhez ment! — csodálkozott Louvannes, nagyokat pöfékelve tajtékpiájából. — Már az bizonyos, hogy ezért a majdnem ötven esztendő emberért nem volt érdemes olyan válogatásnak lenni . . . És legalább ha gazdag volna!

Mély keserűséggel, haraggal beszélt, mert őszintén szerette Clairet és mindent elkövetett, hogy bírassa az asszonyt.

— Kétségkívül ízlése szerint választott — válaszolt Cézaire — és amint hogy ő a legszebb asszony, ugy a legerősebb férfit választotta.

— Az az öreg! — gúnyolódott Louvannes.

— Ki tudja, hogy öregebb-e, mint te! . . . Jól megnézted az alakját? Azt mondhatom, barátom, hogy atléta erőtlen ember! . . . Egyetlen ősz hajszála sincs . . . De egyetlen ráncot sem látni vonásain . . . És térdeim összetörné csontjaidat, mint egy nádszálát . . . Csunya, az igaz, sőt nagyon csunya . . . de ez az oroszlanok csunyasága! . . . Különben elmondok neked az

egész történetet, mely tavaly ősszel a mocsaras, ingoványos Sologneban kezdődött. Claire egy öreg unokanővérehez ment látogatásba falura, ki egy nagy öreg és roskatag kastélyban lakott. Minden harmadik negyedik évben egyszer jött ide Claire. Az öreg asszony közel járhatott a századik életévéhez, hasonlított a vén kastélyához, megtört, őszbecsavarodott, reszkető kezű matróna volt.

Néhány vendége volt, közöttük Gérard de la Louvière, kit Claire ezuttal látott először. Ez az ember ugy tetszett neki kezdetben, mint a hogy egy-egy sokkal idősebb nagybácsi, vagy fivér szokott tetszeni. Maga a gondolat, hogy szerelmet érezhetne valaha iránta, végtelenül mulatságosnak tűnt fel előtte. Mert előre kidolgozott terve, meghatározott ideálja volt: második férjének fiatalnak kell lenni, mint a milyen ő maga, barnának, szépnek és vagyonosnak — ami érzelmei őszinteségét bizonyítja — és ezzel együtt szellemes világfinak, olyanak, mint azt a huszadik században megkövetelik. La Louvière erőteljes férfi volt, arcszíne hasonlított a fa barna kergéhez, vagyona elegendő ahhoz, hogy solognei kis fészkeben szerényen éldegéljen.

Két esemény azonban helyettesítette és pótolta nála mindazokat a tulajdonságokat, a

melyek elegendőek arra, hogy az asszonyok kegyét kiérdemlje.

Az első eset egy ósrégi romokhoz történt kirándulás alkalmával játszódott le. Ingoványos, mocsaras talajon kellett átkelni, hol a járás bizony igen veszélyes, kockázatos vállalkozás volt. Vezetőül egy öreg nyolcvan esztendő törődött parasztot vettünk magunk mellé, aki ismerte az örvényes, süppedő talaj minden zugsócskáját. Utunk széles, gránittal kövezett országúton, majd sűrű, majdnem áthatolhatatlan erdőn vezetett keresztül, itt-ott felbukkant egy-egy gyors folyású patakocskák, melynek fenekét mély iszap fődte. A madarak vigan röpködtek, daloltak fölöttünk, a mocsári békák hangos brekegéssel vonták magukra figyelmünket és a vadkacsák ijedten menekültek a nádasba. Itt-ott néhány vízipatkány, ártatlan siklók s egyéb hüllők voltak láthatók az iszap szürkés-zöld felszínén. És minden egy alattomos, termékeny, vad és ideges életéről teit tanúságot, melyet hasznavehetetlensége miatt birtokunkba nem vehettünk.

Néhány óráig minden a legnagyobb rendben ment, de midőn már a romok közelébe értünk, egyszerre irtózatoss vihar keletkezett, vil-

UJDONSÁGOK

női felöltőkben stb. megérkeztek.

Kovács Gedeon Nagybecskerek.

Telefon 141.

A központi számvétség részéről Thury Mihály számtanácsos, számvétségi főnök tolmácsolta tisztikara ragaszkodását és tiszteletét és ennek állandó jelű emléktárgyat nyújtott át.

A m. kir. adóhivatalok nevében Stefkovits Endre helybeli kir. adótárnok rövid, de meleg szavak kíséretében nyújtotta át a pénzügyigazgatóság kerületéhez tartozó összes adóhivatali tisztviselők fényképét tartalmazó albumot.

Végül Szabadffy Kornél pénzügyőri felügyelő megható szavak kíséretében olvasta fel alkalomra a pénzügyőrség által tett 1000 koronás alapító-level szövegét, mely alapítvány hivatva lesz a pénzügyőrség szolgálatában lévő és érdemeket szerzett segélyre szoruló egyének, ezek özvegyeit és árváit segélyezni. Az alapítvány „Tóth István kir. tanácsos” nevét fogja viselni és az a Torontáli takaré- és hitelbanknál helyeztetik letétbe. Az alapító-level szerint, e szeretetből fakadt alapítvány újabb s újabb befizetések által fog növekedni.

A szeretetnek eme fényes megnyilvánulása az ünnepelt könyekig meghatotta és meleg köszönetét nyilvánította egy tartalomdu, szép, hosszú beszéd kapcsán.

Mind ezek mindennél fényesebben bizonyítják, hogy az ünnepelt egyén mint tisztviselő, szeretett főnök, érdemekben gazdag oly egyéniség, kit e fényes kitüntetés méltán ért.

Az ünnepelt tisztelőre azonkívül ma este 8 órakor a kaszinóban lakoma lesz, amelyen a jubilans határozott kívánságához képest, csakis a központi tisztviselői kar vesz részt.

A jubiláris ünnepséget a pénzügyigazgató közismert szerénységével csak a legszűkebb keretbe szorította, az azonban nem tarthat vissza bennünket attól, hogy egy a magunk részéről, mint azt hisszük egész Nagybecskerek város közönségének nevében is a legőszintebb jó kívánságainkat tolmácsoljuk Tóth István irányában, aki kiváló és humánus működésével mindenkinek tiszteletét és szeretetét megszerezte.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

December 9. Raczkovits-bizottság ülése.
 „ 10. Estély az árvaház alapja javára.
 „ 11. Közig. bizottság ülése.
 „ 12. Rendkívüli megyei közgyűlés d. e. 10 órakor.

— A szeplőtelen fogantatás. A katolikus egyház holnap üli meg Mária szeplőtelen fogan-

lamlott, mennydörgött felemelésen és az eső patakokban ömlött alá, annyira, hogy rövid idő alatt úgy éreztük magunkat, mintha egy tó közepén állottunk volna.

Midőn a zivatar megszűnt, a szomszédos falu felé vettük utunkat, hogy menedékhelyet keressünk és kissé magunkhoz térjünk. De mindnyájunkat, még a vezetőköt is, halálos bárság fogta el, fáradság vett erőt egész lényünkön. És különösen Claire, az egyetlen asszony társaságunkban, egyszerre apró cipővel bennakadt a sártengerben; nem tudta utját folytatni. Gyors segítségre gondolni sem lehetett, mintha talpunk fölől lett volna, olyan kinnal, ügyyel-bajjal lábaltunk. És a közelben semmi és senki sem volt látható, ami segélyünkre lehetett volna. Csak apró növényi nád és holt fak emelkedtek ki itt-ott, olyan színezete volt a tajnak, mintha a halál birodalma volna. Ekkor történt, hogy La Louvière, egy sóot sem szóva, Claire-hez lépett és kiemelve őt a sárból, széles mellére szorította, s megerősítés nélkül így vitte őt keresztül az iszapengeren a legközelebbi faluig, mely mint egy öt kilométerre lehetett tőlünk. Oh, biztosítom önöket, ritka szép látvány volt az, amint ez az ember, mint egy hős harcos, karján vitte az asszonyt.

A második eset a solognei magányban, a Surloignesnak nevezett sűrű erdőben történt. Egy ócska vidékaskastélyban szüdekoztuk a lunchet elfogyasztani: négy férfi és Claire. Mialatt inasunk az asztalterítéssel volt elfoglalva, Gérard a közeli Trois-Huites tanyába sietett egy-két jó üveg Armagnakért. Hirtelen fölnyilt az ajtó és négy fölfegyverezett, bekormozott képű bandita tört rank. Hirtelen gyorsasággal vetették

magukat rám és Jaques de Margis barátomra, összekötözték és lehetetlenné tették. Az inas tágranyilt szemekkel bámult rájuk Claire az ijedségtől majdnem elájult.

— Aki megmoccan, halál fia — kiáltotta a rablók egyike.
 És vágyó tekintetet vetett Claire-re, aki sápadtan, mozdulatlanul ült helyén.
 — Ami önt illeti, szép asszony... biztosítjuk nem fogjuk megölni... — vigyorogtak a zsiványok.

Claire magánkül csapta össze kezeit, mialatt az egyik közülük sóvárgó mosolylyal az ajkán közeledett feléje... Egyszerre, mint egy sötét árnyék, megjelent az ajtóban Gérard, vad tüzzel ragadta derékon az egyik banditát és kidobta az ajtón, mint egy csomag piszkos fehérneműt... Egyik társa segélyre akart sietni, de pörüljárt, mert egy hatalmas öklölcspasztól érve, kibukott az ajtón s úgy elterült, mint a halott.

— Ki van még itt? — kiáltotta La Louvière.
 Tánadásának gyorsaságát és erejét látva, a másik kettő örült futásnak eredt. Gérard villámgyorsan kiszabadított kötelekeinkből és fegyverünket felkapva, üldözőbe vettük őket...

La Louvière ilyképpen megnyerte másodizben és véglegesen a pört, mely az első fórumon: az iszapos, ingoványos romok mellett is kedvezően dőlt volt el reá nézve. És nem tuzok, ha kijelentem, hogy Claire szereti őt; a többi férfiak közönyösek előtte, nem törődnek velük... A természet törvényei is igazat adtak neki, mert Claire egy erőteljes, egészséges és ritka szépségű gyermeknek adott életet.

i. H. Rosny.

Ezek közül a 7 éven alul elhaltak száma 21, a hét éven felüliekké ellenben 40. A különböző halálokok szerint elhunytak: Veleszületett gyengeségben 3, göröcsökben 4, gyermekszályban 1, bélhurutban 4, roncsozó toroklobban 7, hasi hagymázban 1, tüdőgyulladásban 3, tüdőgyümökörben 8, gutaütés 2, vizibetegségben 3, elmebajokban 1, aggkóri végkimerülésben 7, egyéb természetes halálokok következtében 12. Az erőszakos halálokok közül meghalt önfelakasztás által 2, küllerőszak okozta halállal 3 (2 lövés és 1 vízbeulás). Ezek alapján tehát minden kétséget kizárólag konstatalható, hogy városunk közegészségügyi viszonyai az elmúlt november havában lényegesen rosszabbodtak egyrészt azért, mert a halálozások felülmúlják a születéseket, másrészt pedig, mert az általános megbetegedés, nevezetesen a heveny ragályos bajok, a rendesnél nagyobb mértékben fordultak elő. A városi orvosi hivatalnak ugyanis november hó folyamán 1 vörheny, 2 kanyaró, 5 tifusz és 25 difteritisz esetet jelentettek be, melyek közül 1 tifusz és 7 difteritisz eset halálos kimenetelű volt. Tüdővészben összesen 8 egyén halt meg. Trachomára 45 egyént vizsgáltak meg s ezek közül 1 beteget találtak. Az országos betegápolási alap terhére 81 szegénysorsu beteg nyert ovisi ellátást. Rendőrorvosilag megvizsgáltak 13 személyt, ezek közül 7-et a kórházba utaltak. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 18 gőz- és 4 formalin-fertőtlenítéssel egybekötött ház- és lakástisztítást végeztek. Ez alkalommal közöljük a torontálmegeyi központi József-kórház november havi betegforgalmát is. E szerint felvetek összesen 232 beteget, elbocsájtottak 197-et. Meghalt 13 egyén, és pedig 5 helybeli és 8 idegen. Az élelmiszerek piaca, mézszárszék, pékműhelyek és korszmák megvizsgálása alkalmával észlelt kisebb természetű rendellenességekről az I-ső foku egészségügyi hatóságnak tett jelentést a városi főorvos.

— Temetés. A nagybecskereki központi áll. elemi iskola tegnap elhunyt érdemes tanítóját, Váry Mihályt ma délután temették el élénk részvét mellett. A temetésen nagy közönség vett részt, közöttük az állami elemi iskolák tantestülete testületileg, az iskolai gondnokság, az ev. ref. egyház előjárósága, a róm. kath. iskolaszék tagjai, valamint a tanulóifjúság. Délután fél három órakor kezdődött a gyászszertartás a gyászszobánál, ahol Szalay József ev. ref. lelkész gyászimát mondott, majd az iskolai gondnokság elnöke, dr. Plechl Szilárd a gondnokság nevében bucsuztatta el a boldogultat, akinek koporsójára egyuttal koszorut helyezett. A gyászszertartás alatt az ez alkalomra alakult énekhar gyászadalokat énekelt. Az elhunytat azután az ev. ref. templomba vitték, ahol Szalay lelkész szép gyászbeszédet mondott. Innen kivitték a halottat a református temetőbe s a sírnál Baaden Károly iskolai igazgató parentálta el megható beszéddel s a sírra koszorut helyezett. Utána örök nyugalomra az anyaföldbe bocsátották az elhunytat.

— A délmagyarországi tanító-konviktus. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium a Délmagyarországi Tanító-egylet konviktusa részére az 1906. évre 2000 korona állanségélyt engedélyezett.

— A Dmke mákói főlkja. Mákón a hó 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a városi háza közgyűlési terében tartja meg a Dmke mákói főlkjának alakuló gyűlést. Ez alkalomból a központ részéről kiküldöttekkel fognak a gyűlésen részt venni Rónay Jenő elnök, Gallowich Jenő titkár, Perjessy László, Kern Lajos és Strigi József.

— Uj vasut. A csongrád—szentes—orosházi vasutépítés, mint Szegedről írják, a befejezéshez rohamosan közeledik. A szentesi határban az őrházak készen állanak s a lakhatási engedélyt tegnap meg is kérte a vállalkozó az ottani tanácstól. Csongrád felé a vasuti hidon is megkezdtek a sínek lerakását.

— Jelentés az adóról. Stefanovits János városi tanácsnok a tegnapi tanácsülésen terjesztette be az elmúlt október havi adók befolyásáról szóló jelentését. A kimutatás szerint befolyt: állami adó 19166 kor. 28 fillér, iparkamarai illeték 175 korona 33 fillér, hadmentességi díj 73 korona 90 fillér, betegápolási pótdadó 1073 korona 19 fillér, községi adó 15.234 kor. 46 fillér, községi iskolaadó 655 korona 16 fillér, közmunkatartozás 1995 korona, előfogat váltásdíj 71 korona, utadó 2617 kor. 68 fillér, megyei adó 1082 kor. 50 fillér. Összesen 42.143 korona 80 fillér. Ezzel szemben a múlt évi hasonlósakban a következőképp folytak be az adók: állami adó 31.369 kor. 44 fillér, iparkamarai illeték 135 korona, hadmentességi díj 483 korona 40 fillér, betegápolási pótdadó 1352 korona 98 fillér, községi adó 13.492 korona 49 fillér, községi iskolaadó 471 korona 87 fillér, közmunkatartozás 1975 korona, előfogat váltásdíj 21 korona, utadó 2683 korona 15 fillér és megyei pótdadó

1152 korona 29 fillér. Összesen 53.136 korona 73 fillér, tehát 10.992 korona 93 fillérrel kedvezőtlenebb az ideai adókimutatás. A városi tanács a jelentést tudomásul vette és jóváhagyta.

— Öngyilkosság. Egy Nagybecskerekben is köztisztviselőben állott urinő tragikus haláláról ad hirt szegedi tudósítónk. E szomorú hír azt jelenti, hogy tegnap öngyilkos módon halt meg özvegy Mihalovits Lászlóné, született Szilber Mária. Mihalovitsné igen boldogan élt férjével, aki Dunagőzhajózási állomásfőnök volt Nagybecskerekben. Tavaly azonban férje súlyos betegségbe esett és Nagybecskerekben meghalt. Ez a csapás szíve mélyéig megrendítette a mely érzései hitvest és leánykáját sem bírta megvizsgálni. Hogy némileg kiragadják a végzetes letargiából, rokonai rábírták, hogy velük Szegedre költözzön. De sehogyan sem tudott belenyugodni a változhatatlanba és napjai folytonos bánat, nem enyhülő gyász közepette teltek. Délutánonként meglátogatta szegedi rokonait és olyankor is folyton sirva a férjét emlegette. Mihalovitsné tegnap délután otthon maradt a Vásárhelyi-sugárút 53-ik számú házában. Mikor leánya az iskolából tegnap délután félótkor hazatért, a lakást zárva találta. Ugyanakkor a rokonok is tudakolták tőle, hol marad édesanyja? Észrevették, hogy a lakás ajtaja belülről van bezárva és mivel az ismételt zörgetésre sem nyitottak ajtót, rosszat sejtettek. Lakatossal nyitatták ki az ajtót. Özvegy Mihalovitsné holtan találták. A boldogtalan urinő az ablakfélfára felakasztotta magát. Mihalovitsné negyvenkét évet élt. A rokon-szenves urnő tragikus halála Nagybecskerekben is bizonyára általános részvétet kelt.

— A munkanélküli nyomdászok. A sok munkanélküli nyomdászsegéd városról-városra jár szerencsét próbálni és már több helyen megesezt, hogy munkanélküli nyomdászsegédet csavargás címen eltoloncoltatott a hatóság. Kristóffy József belügyminiszter most rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz az utazó nyomdászsegédek érdekében. A miniszter figyelmezteti a törvényhatóságokat, hogy a segédek az országos szakszervezettől napi segélyben részesülnek, s így ha munkanélküliek is, ne toloncolják el.

— Belügyminiszteri rendelet a robbanó anyagokról. A belügyminiszter rendeletében közli a hatóságokkal, hogy üzletekben kölját csak a Heintze-féle robbanásmentes edényekben szabad tartani; elrendeli továbbá a miniszter, hogy az üzlethelyiségekben egy kilogrammnál nagyobb mennyiségű puskapor, vagy más robbanó anyagot nem szabad tartani.

— A nagy utazó. A ur erősen dicsekszik, nagy utazásaival:

— Beutaztam Angol, Porosz, Olasz, Svéd, Norvég, Török és Franciaországot.

— Ugy, akkor hát bizonyára nagyon jártas ön a geografiában.

— Ott nem voltam, kérem!

— Nagy tűz Temesvárott. Temesvárról jelentik: A temesvári-józsefvárosi Bem-utca lakóit tegnapelőtt éjjel borzalmas tűz riasztotta fel álmukból. Éjjel háromnegyed két órakor ugyanis kigyuladt a Bem-utca 4. szám alatt a józsefvárosi telekház mellett levő Latter-féle cukorgyár s a gyors segély dacára, tövig leégett minden berendezésével és a benne felhalmozott árukkal együtt.

— Tilos a pofonvágás. Nem mindenkinek, de a borbélylegénynek igenis tilos. A Kuria ugyanis kimondta egy konkrét esetben, amikor a borbélysegéd a tanoncot arcültötte és ezzel a tanonc arcán 8 napon belül gyógyuló testi sértést okozott, hogy a borbélysegéd a vele alkalmazott tanonc ellenében házi fegyverrel jogosított személyné nem tekinthető. Ezenél fogva a büntető-törvény 313. szakasza, amelynek alapján bíróságok a szülők és tanítómesterek fegyelmi jogából kifolyólag ilyen esetekben a büntetlenséget megállapítják, az iparossegédre nem alkalmazható.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szombat délután a rendes időben jelenik meg.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Főispán-változások.

Budapest, december 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Széchenyi Sándor gróf tolnamegyei és Lits Gyula hontmegyei főispánt állásuktól fölmentette, egyben pedig ez utóbbi helyére Szabó Mihály főjegyzőt Hontvármegye főispánjává kinevezte.

A nyomdász-sztrájk megszűnt.

Budapest, december 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nyomdász-sztrájk tegnap este megszűnt. A koalíciós lapok és a munkások között megegyezés jött létre, hogy a lapok a munkásokat nem fogják gyalázní. A szedők erre nyomban munkába állottak s ma reggel minden lap megjelent.

A vezérő-bizottság és az általános választói jog.

Budapest, december 7. (A „Torontál” ered. táv.) Az utóbbi napok izgalma sok tekintetben növelte és a politikai körök hangulatát csak nyomasztóbbá tette az a sűrű köd, mely a vezérő-bizottság három napon át folytatott küzdelmes tanácskozásait körülburkolta. Valóságos bombaként hatolt tehát ma a Budapesti Naplónak a „Vezérő bizottság titkaiból” cím alatt közölt cikke, mely a három ülésen történekről, a nagy titokként őrzött tanácskozásokról lerántja a leplet. Ezekből a feltétlen hitelesség minden ismerővével jelentkező értesülésekből kiderült egyrészt, hogy a politikai helyzet döntő momentuma ma már elvitázhatatlanul az általános választói jog kérdése, másrészt pedig, hogy a koalíció kebelében ez a nagy horderejű államjogi és szociális reform feltartóztatathatatlannul gyakorolja feszítő és bomlasztó erejét.

A vezérő-bizottság hétfői ülésén Bánffy Dezső báró vitte bele a vitába az általános választói jogot. Csaknem egy órai beszédben sürgette, hogy a koalíció foglaljon valahára nyilatkozást az általános szavazati jog mellett. Kifejtette, hogy az általános szavazati jog ellen küzdeni erkölcsi és politikai lehetetlenség. A koalíció elveszti gyökereit a néptömegek lelkeiben, ha nem száll sikkra e sürgős és fontos reform érdekében.

Bánffy szavai mély hatást kellettek. Az előző Kossuth Ferenc nem szólalt ugyan fel, de helyette Apponyi Albert gróf nyilatkozott a függetlenségi párt részéről. Kifejtette, hogy neki is voltak, sőt még most is vannak aggályai a szavazati jog általánosítása ellen, de kénytelen leküzdni magában ezeket az aggályokat, mert belátja, hogy a midőn a korona a jogoknak ilyen széles mértékével kínálja meg a népet, akkor a függetlenségi párt, mely nem mondhat le radikális jellegéről, nem foglalhat állást az általános szavazati jog ellen.

Andrássy Gyula gróf az alkotmánypart részéről a leghevesebben kelt ki az általános választói jog ellen. Határozottan követelte a vezérő-bizottságtól, hogy ne hozzon semmiféle határozatot. Mi — így szól — becsületszavunkat kötöttük a koalíció feliratához és szilárdul megállottunk a felirat mellett a legnehezebb viszonyok között is. A feliratban nincsen szó az általános szavazati jogról, követeljük tehát, hogy ne menjen ilyen messzire a függetlenségi párt se, a mely szintén becsületével kötötte magát a felirathoz.

Bánffy Dezső báró emlékeztette Andrássyt, hogy nyáron még enyhébb volt az álláspontja, mire Andrássy azt felelte, hogy azóta a szocialisták ragadták magukhoz e kérdésben a vezetést s a felforgató elemek malmára semmi szín alatt sem hajlandó a vizet hajtani.

A néppárt nevében Kaas Ivor báró kijelentette, hogy, noha ő maga elvben barátja az eszmének, de pártja kénytelen ellene állást foglalni, mert az általános szavazati jog megvalósulása esetén elvesztené felvidéki kerületeit.

Most nagy izgatottság közben felszólt Polónyi Géza, aki kérve kérte a bizottságot, hogy legalább ezen az ülésen ne feszegessék tovább a veszedelmes kérdést. E kérdéstől ő a koalíció egységét félti s remegve gondol arra, hogy most, amikor a kormány bukása küszöbön áll s a koalíció céljai megvalósulásának közelsége jutott, épp most fog az általános szavazati jog miatt szakadás beállni.

A második ülés kedden délután volt. Ezen Apponyi elnökölt. Az általános szavazati jog ügyét ezúttal Vázsonyi Vilmos hozta szónyegre s tüzes, majdnem indulatos beszédben törtélandzsát az általános szavazati jog mellett. Legalább egy minimumot követel, de ezt aztán feltétlenül. A függetlenségi párt, Bánffy s a demokrata párt a koalíció kötelekei közül sem mondhat le az általános szavazati jogról, a mely a három párt programjának kezdettől fogva sarkalatos pontja volt. Követeli tehát Vázsonyi, vegye a vezérő-bizottság tudomásul, hogy ez a három párt az általános szavazati joghoz feltétlenül ragaszkodik s annak sürgős megvalósulását kívánja. Súlyos napokban ő szilárdul kitartott a

koalíció mellett, nem törődve azzal, hogy saját választókerületében ez a magatartása milyen megítélésben részesült. Ha a koalíció eléri sikerét, ő nem kér és nem is kaphat részt a hatalomból, de azt nem kívánhatja tőle a bizottság, hogy elveivel, évek óta hirdetett meggyőződésével jusson ellenkezésbe.

Vázsonyi beszéde után ismét tüzes vita keletkezett, de Andrássy és Kaas hajthatatlanok maradtak.

Ekkor megint Polónyi Géza kérte a bizottságot, hogy kerülje el a szakadás veszélyét és ne folytassa a vitát ilyen izgatott állapotban, hanem halassa döntését másnapra.

A legizgalmasabb ülés, a tegnapi napon volt. Elsőnek Gulner Gyula szólott a választói jog kérdéséhez s kérve kérte Andrássyt, hogy hagyjon fel a rideg ellentállással s gondoljon a függetlenségi párt nehéz helyzetére. A függetlenségi párt a néptömegek ideáljainak a bordonója, életkérdés tehát reáérvé a tömegek bizalma és szeretete. Összekulcsolt kezekkel kérte Gulner Andrássyt, ne hozza a függetlenségi pártot lehetetlen helyzetbe. Remegő hangon fejtette ki, hogy ha egyszer a korona az általános szavazati jogot kínálja a népnek, akkor ne hozza az a kotmánypart a koalíció legnagyobb pártját, a függetlenségi pártot abba az irtóztató és képtelen helyzetbe, hogy demokrácia dolgában a korona viselője mögött kelljen maradnia.

Minden szem Andrássy Gyula gróf felé fordult e pillanatban. Néma csöndben Andrássy csak ennyit felelt:

— Az általános szavazati joggal nem fogok megbarátkozni ebben az életben soha, soha!

E szavak hatása alatt a vezérő-bizottság úgy döntött, hogy az általános szavazati jog kérdésében nem hoz semmiféle határozatot. Így tehát győzött az alkotmánypart és a néppárt álláspontja.

A görög király Bécsben.

Budapest, december 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, György görög király tiszletére, aki tegnap Bécsbe érkezett, ma délután udvari ebéd volt. A görög király öt-hat napig marad Bécsben.

Választás a fővárosban.

Budapest, december 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A második kerületi pótválasztás ma reggel fél 9 órakor kezdődött Lukács György kultuszminiszter haladóparti és Németh Imre ügyvéd függetlenségi között. Fél 1 órakor Lukácsnak 392, Némethnek 237 szavazata van.

Agyonlőtt orosz tábornok.

Budapest, december 7. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Szaharov tábornok volt hadügyminiszterhez egy asszony bebocsátást kért tegnap Mikor bebocsátották s a tábornok előtt állott, az asszony revolvért rántott elő s háromszor rálőtt a tábornokra, aki holtan összerogyott.

Határidő-üzlet.

Budapest, december 7. (A nagybecskerek-i Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak részben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.20	—
Buza (1906. októberre)	16.76	—
Rozs (áprilisra)	14.20	—
Tengeri (májusra)	13.76	—
Zab (áprilisra)	14.36	—

Nyilttér.*

Vegyünk Schweizer-féle salymet.

Kérjen mintát újításainkból, melyek fekete, fehér és más színben, méterenként 1.15 koronától 13 koronáig kaphatók.

Különlegességek: salymestűcsken, társasági, menyasszonyi, bűbi és utcai ruhakra, valamint bluzokra és beléscsokra.

Csak jótállás mellett szilid salymestűcsket szállítunk készleten magánosokhoz csak az postomintára, a házhoz szállítva.

Schweizer & Co., Luzern U/27. (Schweiz.)
Seidenstoff-Export — Königl. Hoflieferant

(147c—x.12)

* Az e rovart alatti készletekért nem vállal felelősséget a sz. sz.

Nagybecskereki szolnoki bíróság.

7659 szám. 1905.

1033-3.3

Pályázat.

Az orlováti segédjegyzői állás lemondás által megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1906. évi január hó 1-éig annyival is inkább benyújtani el ne mulasztják, mert az ezen határidőn túl beérkezetteket figyelembe venni nem fogom.

Javadalmazás: 800 korona fizetés, 2 öl fa vagy 56 korona járandóság.

Nagybecskerek, 1905. évi november hó 27-én.

Daniel Ferenc,
főszolgabíró.

RÁMPÁS

literje 30 krajcár

Dr. Brájjer Lajostól

Kapható

Zápolya-utca I. szám alatt
a házmesteri lakásban.

(823-x 48)

A Szent-Iványi-tanya gazdaságában
200 darab
mangolica süldő

:- :- eladó. :- :-

Bővebbet

Szent-Iványi-tanya
gazdaságában.

(1031-3.2)

A közönség figyelmébe.

Alólirott nagybecskereki gyógyszerészek tisztelettel értesítik a közönséget, hogy ezentúl a téli hónapokban november, december, január és februárban **az összes nagybecskereki gyógyszertárakat este 8 órakor zárják.**

A téli záróra az idén a mai naptól, azaz december hó 7-ikétől kezdve lép életbe.

Együttal értesítjük a közönséget arról is, hogy a legújabb belügyminiszteri rendelet értelmében a már használt gyógyszeredényeket (tégelyeket, dobozokat stb.) **ujból fő használni tilos** s ahányszor a gyógyszerre szükség van, a gyógyszerészeknek minden esetben **új, használatlan gyógyszeredényeket kell adni.**

Nagybecskerek, 1905. december 7.

Kellner József, Benkovich Mihály,
Décsi Ignác, Basch Ernő és Jakobi Ármin.

1036-3.1

Nyomdász-

és (875-x.35)

könyvkötő-tanoncnak

jó házból való fiu

==== felvétetik. ====

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Helybeli nagyobb vállalatnál egy szép-
írású fiatalember mint

gyakornok

==== azonnal felvétetik. ====

Ajánlatok „Gyakornok“ jelige alatt
e lap kiadóhivatalába nyújtandók be.

(1032-x.4)

P É N Z -

kölesönt folyósítottunk állami, megyei, városi, vasuti tisztviselőknek, nyugdíjképes magánhivatalnokoknak, kiknek évi törzsfizetésük legalább 1800 korona, továbbá nyugdíjasoknak, kiknek évi nyugdíja legalább 1200 korona, 60 óra havonként kamat és tőke törlesztéssel együtt minden 1000 korona után fizetendő 22 korona 50 fillér törlesztés mellett.

Váltókölesönt földbirtokosoknak, vállalkozóknak, kereskedőknek és iparosoknak a legmagasabb összeg erejéig, ugyancsak a fenti módozat szerint.

Földbirtokra törlesztéses kölesönt 30.000 koronáig 4¹/₂%-ra, 30.000 koronán felüli összegeket pedig 4³/₁₀₀% mellett, nemesak minden előleges költség nélkül, hanem még a szükséges birtokbeadási költséget is mi előlegezzük.

Kölesönt értékpapírokra, sorsjegyekre, takarékpénztári, bank vagy bármilyen más részvényekre, értékük 90-95 százalékáig.

Jelzálog- és ingatlan-forgalmi intézet

Nagybecskereken,

Hunyady(Fő)-utca 616/17. szám, I. emelet.

991-26.9

Legnagyobb választék.

Legszolidabb kivitel.

Olcsó áraink feltűnést keltenek!

Ajánlunk:

Női egos cipőt . frt 2.⁵⁰Női fűzős cipőt . frt 2.⁷⁵

Női gombos cipőt . frt 3.-

Női fűzős cipőt (Box-Calf-bőr) . frt 4.-

Igazi Godyerár
Világ-oszma
a jelenkor elismert legjobb lábbelije.

Férfi egos cipőt . frt 2.⁵⁰

Férfi fűzős cipőt . frt 3.-

Női gombos posztó
cipőt, bőrkört . frt 2.-

Csak saját gyártmány.

Női fűzős cipőt erős bőrből, meleg béléssel . frt 2.⁷⁵

Posztó félcipőt sarkos . frt 1.-

Fűzős cipőt leányok részére . frt 1.⁶⁰Gombos cipőt leányok részére . frt 1.⁷⁰Férfi egos cipőt posztóból erős bőrszállal, dupla talp . frt 4.²⁵

Színes Micadó cipőt urak, hölgyek és gyermekek részére 60 kr.-tól . frt 1.-ig.

„TURUL” cipőgyár részvénytársaság.

Főraktár: Hunyady(iő)-utca, azelőtt MÖDLINGI CIPŐÁRU-RAKTÁR,
NAGYBECSKEREK.

(13-15.10)

Elegáns facon.

A gyári árak a talpokban be vannak vésvé.

Szabott gyári árak.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.